

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
Кафедра екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГЛОБАЛЬНІ ЕКОЛОГІЧНІ ВИКЛИКИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

(міжфакультетська вибіркова навчальна дисципліна)

Розробник: **Павло ПИСАРЕНКО**, перший проректор, професор, професор кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля, доктор сільськогосподарських наук

Полтава 2020 р.

Назва навчальної дисципліни	Глобальні екологічні виклики та шляхи їх подолання
Назва структурного підрозділу	Кафедра екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Відсутні
	<p><i>Викладач:</i> Писаренко П.В., професор, професор кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля, доктор сільськогосподарських наук</p> <p><i>Контакти:</i> ауд. 37 (навчальний корпус №1)</p> <p><i>e-mail:</i> pavlo.pysarenko@pdaa.edu.ua, сторінка викладача</p> <p>https://www.pdaa.edu.ua/people/pysarenko-pavlo-viktorovych</p>

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти знань щодо гармонізації відносин природи і суспільства в умовах поглиблення глобалізаційних процесів та формування нових вимог до переходу на сталий розвиток, а також навчити здобувачів вищої освіти розуміти глобальні екологічні проблеми в контексті сталого розвитку суспільства, уміти вирішувати практичні проблеми у сфері охорони навколишнього природного середовища та збалансованого природокористування.

Основні завдання навчальної дисципліни формування екологічної свідомості здобувачів вищої освіти та відповідальності за екологічні наслідки для суспільства; опанування міжнародного та вітчизняного досвіду вирішення глобальних екологічних проблем; розуміння теоретичних та практичних основ збалансованого природокористування та екологоорієнтованого розвитку суспільства; опанування принципів екологічного менеджменту та аудиту.

Компетентності	Програмні результати навчання
<p><i>Загальні:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність діяти соціально, відповідально та свідомо; - здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня. <p><i>Фахові:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - знання та розуміння теоретичних 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування. 2. Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх

основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування; - здатність до використання основних принципів екологічного управління.	вирішення з урахуванням міжнародного і вітчизняного досвіду. 3. Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів.
--	--

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретичні основи екології та збалансованого природокористування.

Тема 2. Глобальні екологічні проблеми в контексті сталого розвитку суспільства.

Тема 3. Міжнародний та вітчизняний досвід вирішення екологічних проблем.

Тема 4. Екологічна свідомість особистості, як основа екологоорієнтованого розвитку суспільства.

Трудомісткість

Загальна кількість годин 90 год. Кількість кредитів 3,0.

Форма семестрового контролю Залік.

Структура курсу

Назви тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	п	с.р.
Тема 1. Теоретичні основи екології та збалансованого природокористування.	26	4	2	20
Тема 2. Глобальні екологічні проблеми в контексті сталого розвитку суспільства.	18	4	4	10
Тема 3. Міжнародний вітчизняний досвід екологічних проблем.	18	4	4	10
Тема 4. Екологічна свідомість особистості, як основа екологоорієнтованого розвитку суспільства.	28	4	4	20
Усього годин	90	16	14	60

Політика оцінювання

1. Академічна доброчесність: Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавської державної аграрної академії. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

2. Система оцінювання

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Максимальна кількість балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів
Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування.	30	30	18
Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення з урахуванням міжнародного і вітчизняного досвіду.	40	40	24
Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів.	30	30	18
Разом	100	100	60

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

Програмні результати навчання	Форма оцінювання					
	Виступи на семінарах		Самостійна робота		Контрольна робота	
	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування.	10	16	3	6	3	7
Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення з урахуванням міжнародного і вітчизняного досвіду.	14	24	6	9	6	9
Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів.	10	16	3	6	3	7

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Виконання вправ на практичних заняттях (виступи на симінарах)	Виконання завдань на самостійну роботу	Виконання контрольної роботи	
Тема 1. Теоретичні основи екології та збалансованого природокористування.	14	5		19

Тема 2. Глобальні екологічні проблеми в контексті сталого розвитку суспільства.	14	5	23	19
Тема 3. Міжнародний вітчизняний досвід екологічних проблем.	14	5		19
Тема 4. Екологічна свідомість особистості, як основа екологоорієнтованого розвитку суспільства.	14	6		43
Разом	56	21	23	100

Рекомендована література Основна література

1. Білявський Г.О., Бутченко. Основи екології: теорія і практикум: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2004. – 368 с.
2. Білявський Г.О., Падун М., Костіков І.Ю. Основи екологічних знань. Навч. посібник. – К.: Либідь, 2001. – 368 с.
3. Бурдіян Б.Г. та ін. Навколишнє природне середовище та його охорона: Навч. посібник. – К.: Вища школа, 1993.
4. Білявський Г.О., Пазун М.М., Фурдуй Р.С. Основи загальної екології. – К.: „Либідь”, 2005. – 368 с.
5. Белявский Г.О., Варламов Г.Б., Гетьман В.В. и др. Оценка воздействия объектов энергетики на окружающую среду / Учебное пособие. – Харьков, 2002. – 359 с.
6. Боголюбов В.М., Прилипко В.А. Стратегія сталого розвитку / Навч. посібник. – Херсон: Олді-плюс, 2009. – 322 с.
7. Боголюбов В.М., Соломенко Л.І. Основи екології та збалансованого природокористування: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. - К.: ДІА, 2009. – 158 с.
8. Боголюбов В.М., Соломенко Л.І., Предместніков О.Г., Пилипенко Ю.В. Екологія з основами збалансованого природокористування: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. – Херсон: Айлант, 2009. – 216 с.
9. Вернадський В.И. Биосфера. – М.: Мысль, 1967, 376 с.
10. Гиросов Э.В., Бобылев С.Н., Новоселов А.Л., Чепурных Н.В. Экология и экономика природопользования. - Москва: ЮНИТИ-ДИАНА, Единство, 2003. – 519 с.
11. Глухов В.В., Лисочкина Т.В., Некрасова Т.В. Основы экономической экологии. - Снт-Пб.: Специальная литература, 1996. – 370 с.

12. Дейлі Герман. Поза зростанням. Економічна теорія сталого розвитку /Переклад з англ.: Інститут сталого розвитку. – К.: Інтелсфера, 2002. – 312 с.
13. Джигирей В.С. Екологія та охорона навколишнього природного середовища: Навч посіб. – 4-те вид., випр. і доп. – К. : Т-во „Знання”, КОО, 2006. – 319 с.
14. Запольський А.К., Салюк А.І. Основи екології: Підручник / За ред. К.М.Ситника. – К. Вища шк., 2003. – 358с.
15. Злобін Ю.А. Основи екології: Підручник. – К.: Лібра, 1998. – 248 с.
16. Злобін Ю.А., Кочубей Н.В. Загальна екологія: Навчальний посібник. – Суми: Університетська книга, 2003. – 416 с.
17. Кучерявий В.П. Екологія. – Львів: Світ, 2001. – 386 с.
18. Мельник Л.Г. Екологічна економіка. – Суми: “Університетська книга”, 2003. – 359 с. 19. Мельник Л.Г., Білявський Г.О., Боголюбов В.М. та ін. Основи екології. Екологічна економіка та управління природокористуванням: Навчальний посібник / За заг. ред. проф. Л.Г.Мельника та проф. М.К.Шапочки. – Суми: “Університетська книга”, 2005. – 759 с.
20. Потіш А.Ф., Медвідь В.Г., Гвоздецький О.Г., Козак З.Я. Екологія: Основи теорії і практикум, Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Львів: „Новий світ - 2000”, „Магнолія плюс”, 2003. – 296 с.
21. Реймерс Н.Ф. Природопользование. - М.: 1990, 638 с.
22. Реймерс Н.Ф. Экология (теории, законы, правила, принципы и гипотезы). - М.: Россия Молодая, 1994. – 367 с.
23. Сухарев С.М., Чундак С.Ю., Сухарева О.Ю. Основи екології та охорони довкілля. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Центр навчальної літератури, 2006.– 394 с.
24. Устойчивое развитие: теория, методология, практика: учебник / под ред. проф. Л.Г. Мельника. – Суми: Университетская книга, 2009. – 1216 с.
25. Сухарев С.М., Чундак С.Ю., Сухарева О.Ю. Основи екології та охорони довкілля. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 394 с.

Допоміжна література

1. Allaby M. Ecology. London-New York-Sidnay-Toronto. 1975, 128 p.
2. Небел Б. Наука об окружающей среде (Как устроен мир)/Перевод з англ. Т. 1,2. – М.: Мир, 1993. Т.1. – 420 с. Т2. – 328 с.
3. Matthey W., Della Santa E, C.Wannenmacher. Manuel pratique d'Ecologie.- Edition Payot, Payot Lausanne, 1984.

4. Miller G.T. Living in the Environment. An introduction to Environmental Science. 5th ed., Wadsworth Publ. Belmont, 1998.
5. Агроэкологія / В.А.Черников, Р.М. Алексахин, А.В. Голубев и др.; Под ред. В.А.Черникова, А.И. Чекереса. – М.: Колос, 2000. – 536 с.
6. Баб'як О.С., Біленчук П.Д., Чирва Ю.О. Екологічне право України: Навчальний посібник. – К.: Атіка, 2000.
7. Горелов А.А. Екологія. Учебное пособие для вузов. – М.: Юрайт, 2002. – 312 с.
8. Городній М.М. та ін. Агроекологія. – К.: Вища школа, 1993. - 416 с.
9. Дерій С.І., Ілюха В.О. Екологія. – К.: Фітосоціоцентр, 1998.
10. Крисаченко В.С. Людина і біосфера: основи екологічної антропології / Підручник. – К.: Заповіт, 1998. – 688 с.
11. Кучерявий В.П. Урбоекологія. – Львів: Світ, 1999. – 360 с.
12. М'якушко В.К., Мельничук Д.О., Вольвач Ф.В. та ін. Сільськогосподарська екологія. – Київ: Урожай, 1992. – 264 с. – (сер. “Природа і ми”).
13. Милер Г.Т. Жизнь в окружающей среде. Ч.1-3: Пер. з англ. – М.: ПрогрессПангея, 1994. – 256, 336, 400 с.
14. Одум Ю. Экология, в 2-х т. - М.: Мир, 1986.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни: Робоча навчальна програма.